

Semnal

Ce voiam să spun ?

VIRGIL MUNTEANU

Afurisită să fie clipa cînd mi-a venit ideea cu totul nenorocită să scriu despre lumea teatrului văzută nu pe la intrarea principală, străjuită de grațioase controloare, pe acolo pe unde, seară de seară, îmbrăcați frumos, pășind cu solemnitate și emoție, vin spectatorii, nu văzută pe acolo unde parfumurile scumpe se amestecă amestecător și unde culorile rochiilor elegante îți fură ochii, nu, nu văzută pe acolo pe unde, în cea mai pașnică, mai politicoasă, mai prietenoasă imbulzeală, se îndreaptă către fotolii, loji sau balcoane, publicul, cel care peste cîteva clipe, da, exact la nouăsprezece și treizeci de minute, vorba ilustrului confrate, adică la al treilea gong, vorba celuiilalt ilustru confrate, publicul, zic, vine să guste din teatrul nostru cel de toate serile, vorba ilustrului consore, uf, afurisită clipă !

Ce voiam să spun ?

A, da, ce mi-o fi venit să las baltă, de bunăvoie și nesilit de nimeni, plăcerea rară, unică, de neînlocuit, de a fi spectator pur și simplu, mă rog, ceva mai avizat, mai avertizat, că de, asta mi-e meseria, să fii public, o părțică din public, adică să fii sala, fiindcă toți cei care ne imbulzim în tramvaie, care ne strecurăm cu automobilele, care umplem trotuarele, care în fața teatrului așteptăm, răbdători sau nu, să se deschidă, larg, porțile, care, pipăindu-ne portofelul cu biletele, ne luăm perechea de braț și-i șoptim mai duos, mai cald ca niciodată, hai dragă să intrăm și noi, e vremea, ei bine, toți cei care, odată instalați în fotolii, devenim sala, adică o comunitate spontan al-

cătuită, fiindcă, nu-i așa ? se spune sala ride, sau sala lăcrimează, sau sala aplaudă călduros...

Ce voiam să spun ?

A, da, blestemată în veci fie clipa în care mi-a venit ideea să mă strecur pe la intrarea artiștilor, să bintui ca o stafie prin culise, pe la cabine, prin încăperile unde se repetă, pe la ateliere, prin magazia de costume, pe lângă arlechini, clipa în care m-am hotărît să aflu cum se discută într-un ceome, cum se face o lectură la masă, cine sînt actorii în viața lor de toate zilele, ce bucurii sau ce tristeți au, ce nostalgii sau ce orgolii, clipa în care mi-am zis : hai, sfarmă mitul, scrie despre lumea asta așa cum e ea, de-adevăratelea, nu cum o bănuiesc ceilalți, străini de ea, rupe staniolul, arată-i cu degetul, cine stea, ce vedetă ? uitați-vă, oameni buni, regele e gol !

Ce voiam să spun ?

A, da, ce-o fi fost în capul meu, în clipa aceea lipsită de cea mai palidă sclipire de inteligență, de intuiție, de sler, cînd mi-am zis : băiete, țin-te bine, pe aici, pe la intrarea artiștilor, este material de viață cu duiumul, ochi să ai și pastă în pix, trage-i de limbă, observă-i atent și fără milă, fără cruțare, ce dacă ți-i faci dușmani, asta-i situația, nu te lăsa, nu te înduioșa și, mai ales, nu te lăsa păcălit, meseria lor e să se prefacă, așa că se prefac și în viață, toată existența lor e o prefăcătorie, nu-i vezi ? par la fel cu toți ceilalți, dar nu, ei sînt alcătuiți din altă plămădă, cine mai ride așa de lesne, cine dă în lacrimi dintr-o nimica toată, unde mai întâlnești atîta încre-

dere în sine, atîta exaltare, atîta patimă, atîta trufie ?

Ce voiam să spun ?

A, da, clipa aceea pe care n-o voi uita și pe care nu mi-o voi ierta niciodată, deși au trecut ani buni de atunci, clipa aceea în care, zănaticul de mine, ignoranțul, prostul, am crezut că am pus mîna pe o comoară, ce mă mai bucuram, ce mîndru eram, și ce puțin mi-a trebuit, dar ce greu mi-a fost să recunosc : băiete, de data asta te-ai înșelat, lumea în care ai intrat nu pe porțile larg deschise și frumos luminate, ci prin spate, pe la intrarea artiștilor, lumea asta pe care erai pornit s-o iei în târbacă, lumea asta care te-a primit atît de cald, de prietenos, lumea asta nu e cu nimic altfel decît cealaltă lume, a celor care nu urcă pe scenă, lumea asta e o lume în care se gîndește curat, care ostenește cînstit, în care se conlucrează generos, în care nimic nu se face lesne, ci cu sudoare, cu dăruire, cu abnegație, din zori pînă noaptea tirziu, fără pauză, fără odihnă, istovitor pînă la chin... Lumea asta, pe nedrept hulită de unii care n-o cunosc și nu vor s-o recunoască, lumea asta care ne aduce atîtea bucurii și învătăminte, altfel nu ne-am duce s-o vedem împodobiți sărbătorește, lumea asta care ne face mai frumoși și mai deștepți, lumea asta care luptă împotriva vechiului, a uritului, a prostiei, a lichelismului, a carierismului, a lenei, lumea asta, innobilată prin muncă și prin țel, lumea asta în care cunosc oameni adevărați, la fel de eroi ca eroii de pe schele, sau din adîncurile pămîntului, sau de pe ogoare, sau din amfiteatre sau din clinici, sau din fabrici, lumea asta în care am atîția prieteni de nădejde, lumea asta a teatrului, pe care o iubim și pe care trebuie s-o respectăm...

Ce voiam să spun ?